

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ТОВАРОЗНАВСТВО

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання розрахунково-графічної роботи
для студентів спеціальності 075 «Маркетинг»
ступеню вищої освіти «бакалавр»

Обговорено і рекомендовано
на засіданні кафедри
маркетингу, PR-технологій та логістики
Протокол №9
від 14 березня 2018 р.

Чернігів ЧНТУ 2018

Товарознавство. Методичні вказівки до виконання розрахунково-графічної роботи для студентів спеціальності 075 «Маркетинг» ступеню вищої освіти «бакалавр» – Чернігів: ЧНТУ, 2018. –12с.

Укладач: ВАЛЕНТИНА АНАТОЛІЇВНА МОСКАЛЕНКО, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри маркетингу, PR-технологій та логістики

Відповідальний за випуск: ЖИДОК ВІКТОРІЯ ВІКТОРІВНА, кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри маркетингу, PR-технологій та логістики

Рецензент: ПРИНА ІВАНІВНА КИЧКО, доктор економічних наук, доцент, професор кафедри управління персоналом та економіки праці

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Мета і вимоги, які ставляться до розрахунково-графічної роботи.....	5
Вимоги до оформлення роботи.....	5
Вибір теми розрахунково-графічної роботи.....	7
Тематика розрахунково-графічних робіт.....	7
Примірний план розрахунково-графічної роботи.....	8
Оформлення, представлення і захист розрахунково-графічної роботи	8
Основні критерії оцінювання розрахунково-графічної роботи.....	9
Список рекомендованої літератури.....	11
Додатки.....	12

ВСТУП

Людина сьогодні живе в світі товарів, які щоденно виробляються мільйонами найменувань продаються, купуються і споживаються. Саме тому вона повинна знати і розуміти навколишній світ предметів.

З розвитком підприємництва і загостренням конкурентної боротьби за покупця, фахівцям необхідно знати і враховувати в своїх діях вимоги споживачів до товару. Тому маркетологи повинні знати номенклатуру і споживчі властивості товарів, умови їх виробничого використання, принципи їх маркірування, правила постачання, транспортування і зберігання.

Знання споживчих властивостей товарів дає можливість суб'єктам ринку визначити положення товарів на ринку, проаналізувати сучасний стан ринку окремого товару, визначити залежність попиту на нього від зміни кон'юнктури ринку, визначати потребу в них, займатися їх реалізацією та закупівлею, вирішувати питання заміни одних товарів іншими, впливати на формування товарної і цінової політики, визначати рівень досягнень науково-технічного прогресу в сфері виробництва і використання товару і т. ін.

Мета навчальної дисципліни «Товарознавство» полягає в вивченні питань товарознавства продовольчих і непродовольчих товарів, якості товарів і шляхів її дослідження, методів класифікації товарів і аналізу асортименту, процесів при зберіганні товарів, збереження маси і якості товарів при товаропросуванні.

З метою закріплення, поглиблення, узагальнення та отримання практичних навичок студенти при вивченні дисциплін виконують розрахунково-графічну роботу з дисципліни «Товарознавство». Виконання даної роботи дозволить студенту не тільки практично закріпити отримані знання, а й розкрити творчий потенціал.

МЕТА І ВИМОГИ ЯКІ СТАВЛЯТЬСЯ ДО РОЗРАХУНКОВО-ГРАФІЧНОЇ РОБОТИ

Мета розрахунково-графічної роботи (РГР) – закріплення теоретичних знань з дисципліни «Товарознавство» та придбання навичок з аналізу властивостей товарів представлених на сучасному ринку, технології їх виробництва, особливостей зберігання та утилізації.

Під час вивчення дисципліни студент оволодіває знаннями про товари продовольчої та непродовольчої групи. Під час виконання розрахунково-графічної роботи студент повинен:

- зібрати теоретичний матеріал для загальної характеристики товару;
- зібрати матеріали та інші практичні відомості про технологічні процесита сировинну базу;
- навести зображення примірників товару в розрізі окремих брендів;
- проаналізувати структуру асортименту групи товарів вибраної теми;
- проаналізувати виробництво товару в Україні та світі;
- здійснити аналіз відомих брендів та марок товару;
- розкрити процес реалізації товару;
- здійснити аналіз показників якості товару;
- висвітлити умови зберігання та реалізації товарів.

Розрахунково-графічна робота повинна містити зміст, вступ, три розділи, висновки та список використаної літератури. В першому розділі розкриваються загальні відомості про товар чи групу товарів. В другому розділі здійснюють аналіз виробничого процесу та обсягів виробництва в Україні та світі. Третій розділ повинен містити аналіз процесузберігання реалізації товару.

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ РОБОТИ

Обсяг розрахунково-графічної роботи складає 15-20 сторінок

Робота виконується на папері стандартного формату А4(270x297 мм), додержуючись таких розмірів полів: верхнє і нижнє – не менше 20 мм, лівє не менше 25 мм, правє – не менше 10 мм. Усі сторінки повиннібути пронумеровані.

Шрифт – TimesNewRoman, розмір 14, міжрядковий інтервал – 1,5; відступ – 1,25 см; вирівнювання тексту –за шириною.

По ходу викладу матеріалу в тексті виділяються всі заголовки згідно змістом роботи. Скорочення в тексті не допускаються, крім загальноприйнятих, які звичайно при першому вживанні супроводжуються розшифровкою, наприклад, державна стандартизація (ДС).

Цифровий матеріал зручно оформляти у вигляді таблиць. Таблицю розміщують симетрично до тексту після першого посилання на даній сторінці або на наступній, якщо на даній вона не вміщується. Таблиця може мати назву, яку треба друкувати малими літерами (перша велика) над таблицею. Назва повинна бути короткою і повністю відображати зміст таблиці. Над лівим верхнім кутком таблиці розташовують надпис «Таблиця...», вказуючи номер таблиці, наприклад: «Таблиця 2.1 – Найменування таблиці». На всі таблиці повинні бути посилання в тексті за формою: «наведено в таблиці 3.1»; «... в таблицях 3.1–3.5» або в дужках по тексту (таблиця 3.6). Посилання на раніше наведену таблицю дають з скороченим словом «дивись» (див. таблицю 2.2) за ходом чи в кінці речення. Якщо рядки або графи таблиці виходять за формат листа, то таблицю ділять на частини, які в залежності від особливості таблиці переносять на інші аркуші або розташовують на одному аркуші поряд, або одна під одною, повторюючи в кожній частині таблиці її головку і боковик. Слово «Таблиця _» вказують один раз над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть «Продовження таблиці _» із зазначенням номера таблиці. Всі таблиці нумерують арабськими цифрами в межах розділу, за винятком таблиць, що наводяться в додатках. Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, розділених крапкою. Допускається нумерація таблиць в межах всього рукопису.

Ілюстрації виконуються у вигляді креслень, ескізів, схем, графіків, діаграм, фотографій і т.п. Усі ілюстрації умовно називаються рисунками. Рисунки нумеруються в межах кожного розділу двома цифрами, поділеними крапкою – номером частини і порядковим номером рисунка. Повний підпис до ілюстрації включає елементи: умовне скорочення назви ілюстрації для посилань; порядковий номер ілюстрації; власне підпис; експлікація (пояснення деталей ілюстрації); розшифровка умовних позначень та інші тексти типу приміток. Усі схеми, таблиці, діаграми та інші ілюстративні матеріали повинні мати назву і відповідний номер, на кожну ілюстрацію необхідне відповідне посилання в тексті. Ілюстративний матеріал у залежності від його важливості включається в основний текст курсової роботи чи виноситься в додаток, де йому привласнюється порядковий номер і на нього дається посилання в тексті.

У списку літератури дається перелік тільки використаних у роботі джерел. По кожному джерелу вказується прізвище і ініціали автора, назва роботи, місце видання, найменування видавництва, рік видання, обсяг джерела (для прикладу дивися приведений у даних методичних указівках список

літератури, що рекомендується). На кожну цитату, думку, ідею, положення, матеріали (таблиці, схеми та ін.), запозичені з таких джерел повинні бути дані посилання в тексті. При цьому посилання позначаються в такий спосіб [6, с. 27]. Це значить, що студент посилається на сторінку 27 джерела, що у списку використаної літератури знаходиться під номером 6.

Додатки оформляються як продовження даної РГР на наступних її аркушах. Кожен додаток повинен починатися з нового аркуша (сторінки). Додаток повинен мати заголовок, надрукований вгорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої повинно бути надруковано слово «Додаток _» і велика літера що позначає додаток. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад, «Додаток А, Додаток Б». Один додаток позначається як додаток А.

ВИБІР ТЕМИ РОЗГРАХУНКОВО-ГРАФІЧНОЇ РОБОТИ

Тему розрахунково-графічної роботи студент вибирає з нижченаведеного переліку тем, згідно його порядкового номера в списку академічної групи. Тему розрахунково-графічної роботи студент може обрати самостійно поза переліком тем наведених в даних методичних вказівках, але в такому разі він повинен попередньо погодити як тему, так і план викладення матеріалу з керівником розрахунково-графічної роботи.

ТЕМАТИКА РОЗРАХУНКОВО-ГРАФІЧНИХ РОБІТ

Розрахунково-графічна робота матиме назву: «Аналіз властивостей, особливостей виробництва та реалізації *товару*». Якого саме *товару*, студент вибирає з нижче наведеної таблиці відповідно свого варіанту.

Таблиця 1. Варіанти розрахунково-графічної роботи

Варіант	Назва товару чи товарної групи
1	2
1	Макаронні вироби
2	Борошняні кондитерські вироби
3	Безалкогольні напої та мінеральна вода
4	Морозиво
5	Сичугові сири
6	Майонез
7	М'ясні копченості
8	Рибні консерви
9	Нерибні водні продукти промислу

10	Харчові добавки
11	Товари шкіряної галантереї
12	Іграшки
13	Засоби для догляду за ротовою порожниною
14	Цукерки
15	Ковбасні вироби
16	Засоби для догляду за волоссям
17	Рослинні олії
18	Східні солодоці і халва

Продовження таблиці 1

1	2
19	Прянощі і приправи
20	М'ясні напівфабрикати
21	Чай і чайні напої
22	Кава і кавові напої
23	Яйця та яєчні товари
24	Продукти переробки овочів і плодів
25	Посуд столового призначення

Таким чином, назва розрахунково- графічної роботи в першому варіанті матиме такий вигляд: «Аналіз властивостей, особливостей виробництва та реалізації макаронних виробів».

ПРИМІРНИЙ ПЛАН РОЗРАХУНКОВО-ГРАФІЧНОЇ РОБОТИ

Зміст

Вступ (*актуальність теми та народногосподарське значення товару*)

I. Загальна характеристика товару

1.1. Генезис, та порядок подальшого вдосконалення *товару*

1.2. Зовнішній вигляд *товару*

1.3. Хімічний склад, енергетична цінність та інші властивості *товару*

II. Аналіз виробництва товару

2.1. Технологічний процес та сировинна база

2.2. Аналіз структури асортименту *товару*

2.3. Виробництво товару в Україні та світі

2.4. Аналіз відомих брендів та марок товару

III. Процес реалізації товару та просування його на ринку

3.1. Показники і норми якості товару

3.2. Умови транспортування та зберігання товару

3.3. Прийоми та методи реалізації товару

Висновки

Список використаної літератури

ОФОРМЛЕННЯ, ПРЕДСТАВЛЕННЯ І ЗАХИСТ РОЗРАХУНКОВО-ГРАФІЧНОЇ РОБОТИ

Розрахунково-графічна робота оформляється згідно плану та вимог наведених вище. Титульний аркуш оформляється за зразком наведеним в додатку А.

Після завершення виконання та оформлення розрахунково-графічної роботи студент підписує її та подає на кафедру для перевірки не пізніше, ніж за 10 днів до початку екзаменаційної сесії. Дата одержання роботи фіксується лаборантом кафедри на титульному аркуші курсової роботи та в журналі реєстрації розрахунково-графічних робіт. Якщо РГР подається на кафедру пізніше, то вона не доопрацьовується, а оцінюється в тому вигляді, в якому була подана на кафедру.

Керівник перевіряє розрахунково-графічну роботу та оформляє письмову рецензію. У рецензії дається коротка характеристика роботи за всіма розділами. Перевірена РГР разом з рецензією повертається студенту. За наявності істотних недоліків керівник не допускає роботу до захисту. У цьому випадку розрахунково-графічна робота повинна бути доопрацьована з урахуванням зазначених у рецензії недоліків і рекомендацій та повторно подана для перевірки.

При підготовці до захисту РГР необхідно виконати всі вказівки, подані у рецензії, врахувати зауваження по тексту роботи, підготувати доповідь у межах 5 хвилин і ілюстративний матеріал, в якому відображені основні аспекти викладені в роботі. Під час захисту студент коротко доповідає зміст розрахунково-графічної роботи, обґрунтовує висновки і пропозиції та відповідає на запитання за темою дослідження.

Студенти, що не виконали в строк розрахунково-графічну роботу або не захистили її (одержали незадовільну оцінку), не допускаються до екзамену з даної дисципліни.

ОСНОВНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РОЗРАХУНКОВО-ГРАФІЧНОЇ РОБОТИ

Критеріями оцінки розрахунково-графічної роботи є:

- актуальність і ступінь розробки теми;
- завершеність і повнота вирішення тих завдань, які були поставлені при виконанні розрахунково-графічної роботи;
- взаємозв'язок теоретичних та практичних відомостей, використання останніх статистичних та фактичних даних;

- глибина теоретичного аналізу, вміння виявити основні проблеми за темою роботи, знання та розуміння основних точок зору з дискусійних проблем;
- творчий підхід до проблеми, що розглядається, уміння аргументовано викладати свою точку зору;
- логічність та грамотність викладення матеріалу, володіння специфічною термінологією, науковим стилем;
- якість оформлення роботи.

Згідно робочого плану з дисципліни «Товарознавство», студент за розрахунково-графічну роботу максимально може отримати 25 балів. В таблиці 2 представлено порядок оцінювання роботи за системою ECTS і за національною шкалою у порядку.

Таблиця 2. Порядок оцінювання роботи

Оцінка (за системою ECTS)	Оцінка (за національною шкалою)	Бали
A	5 (відмінно)	22,5-25
B	4 (добре)	20,5-22,25
C	4 (добре)	18,75-20,25
D	3 (задовільно)	16,5-18,5
E	3 (задовільно)	15—16,25
FX	2 (незадовільно) з допуском до екзамену	0-14

Оцінка “відмінно” ставиться за всебічну розробку теми на основі широкого кола опрацьованих джерел інформації, якщо студент виявив критичне ставлення до використаного матеріалу, самостійність суджень; за умови, що робота не містить істотних стилістичних недоліків.

Оцінка “добре” ставиться, якщо не виконана одна з викладених вище вимог, наприклад, при помилках у розрахунках, висновках, але за умови достатньо повної та самостійно розробленої теми, а також дотримання всіх інших вимог.

Оцінка “задовільно” ставиться за роботу, зміст якої свідчить про те, що студент ознайомився з основними джерелами, самостійно їх опрацював, тему розрахунково-графічної роботи в цілому розкрив правильно, намагається аналізувати факти і події, робити висновки, але при цьому допускає грубі помилки і не може самостійно викласти матеріал.

Оцінка “незадовільно” виставляється, якщо тема розрахунково-графічної роботи не розкрита, студент не розуміє основної суті теми, не може зробити висновки і узагальнення, робота виконана зі значним порушенням вимог щодо змісту, стилістики та оформлення; кількість опрацьованих джерел є недостатньою для повного розкриття теми; у студента виникають значні

складнощі в демонстрації результатів роботи, наданні відповідей на поставлені запитання.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бондарчук М.С. Товарознавство. Непродовольчі товари: меблі: підручник / М.С. Бондарчук, О.В. Шумський. - Л.: Магнолія, 2008. -424 с.
2. Бровко Щ.Г., Булнакова О.В. та ін. Товарознавство. Продовольчі товари: Навч.пос. – К.: Кондор, 2017. – 730 с.
3. Ващенко В. Основи товарознавства продовольчих товарів: Опорний конспект лекцій/ Валентина Ващенко, Наталія Ясинська; Ред. В.Д. Римаренко; М-во освіти і науки України, Київ. нац. торг.-екон. ун-т. - К., 2002. - 131 с.
4. ДСТУ 3993-2000 Товарознавство. Терміни та визначення. - К.: Держстандарт України, 2000. - 24 с.
5. ДСТУ 4281-2004 Заклади ресторанного господарства. Класифікація. -К.: Держспоживстандарт України, 2004. - 12 с.
6. Жук Ю.Т. Жук Н.К. та ін. Теоретичні основи товарознавства: Навч. пос. – К: НМЦ «Укоопосвіта», 2000. – 336с.
7. Михайлов В. І. Товарознавство непродовольчих товарів / В.І. Михайлов, Т.Г. Глушкова, О.І. Зельніченко. - К.: КНИГА. - 2004. - 448 с.
8. Сирохман І.В. Товарознавство продовольчих товарів: підручник / І.В. Сирохман, І.М. Задорожній, П.Х. Пономарьов. - 4-е вид., переробл. і допов. -К.: Лібра, 2015. -660 с.
9. Титаренко Л.Д. Теоретичні основи товарознавства. Навч. посіб. - К.: Центр Навчальної літератури, 2014. - 207 с.
10. Ясинська Н.С. Основи товарознавства продтоварів / Н.С. Ясинська та ін. – К, 2002. – 131 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://vladdelphisite.narod.ru/tovar/tovarovedenie.htm>
2. http://ua-referat.com/Товарознавство_продовольчих_товарів
3. <http://padaread.com/?book=31472>
4. <http://svitohlyad.com.ua/biznes/tovarovnavstvo-neprodovolchih-tovariv/>
5. <http://buklib.net/books/21949/>
6. <http://mexalib.com/view/122969>
7. http://lkkeip.at.ua/load/ciklova_komisija/tovarovnavstvo/osnovi_tovarovnavstva_neprodovolchikh_tovariv_pidruchnik/19-1-0-373

Додаток А
Зразок оформлення титульного аркуша

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет життєдіяльності, природокористування і туризму

Кафедра маркетингу,
PR-технологій та логістики

Розрахунково-графічна робота

на тему _____

З дисципліни «Товарознавство»

Виконавець:

Студент групи _____

(прізвище та ініціали)

Науковий керівник

(звання, прізвище та ініціали)